

Ing. Dana Večeřová
Prezidentka

V Praze dne 10. srpna 2022
Č.j.: 3897/10/08/DG

Vyjádření k aktivitám společnosti ProVeg

Vážený pane ministře,

V současné době se na trh dostává řada nových výrobků, které imitují chuť, texturu a vzhled mléka a mléčných výrobků, a proto jsou často chápány spotřebiteli jako alternativa mléka i z výživového hlediska. Mezinárodní organizace ProVeg International spustila celoevropskou kampaň a petici, jejímž cílem je dosáhnout náhrady mléka, podávaného v rámci školního stravování, imitacemi na rostlinné bázi. Po důkladném prostudování příslušných podkladů a po odborných konzultacích si Vám dovoluujeme zaslat naše stanovisko v této věci.

Potravinářská komora dlouhodobě podporuje inovace prostřednictvím České technologické platformy pro potraviny a rovněž prostřednictvím Platformy pro alternativní potraviny a nápoje. Jedním z cílů těchto platform je rovněž hledání alternativních zdrojů živin, jejich správné označování a propagace. Díky zapojení univerzit a lékařů do činnosti platform je již shromáždili značné množství informací týkajících se i imitací mléka a mléčných výrobků na rostlinné bázi, které společnost ProVeg navrhuje jako alternativu k mléku. Klíčová fakta jsou shrnuta do příručky „MLÉKO A MLÉČNÉ VÝROBKY – rozdíly a souvislosti s výrobky rostlinnými“, kterou pro Potravinářskou komoru ČR sestavil v roce 2021 kolektiv významných lékařů, vědců a dalších odborníků a kterou v příloze tohoto dopisu v elektronické formě přikládáme. Několik poznatků z této publikace rovněž shrneme na následujících řádcích.

Mléko je první výživou všech savců, včetně člověka. Zajišťuje jejich růst a vývoj z počátku života. Mléko a mléčné výrobky obsahují nejen plnohodnotné bílkoviny a vápník, ale i řadu dalších potřebných látek, které ve vhodných poměrech zajišťují metabolické procesy našeho organismu a zdravý růst především u dětí. Mléko a mléčné výrobky tvoří kvalitní složku výživy, která je obtížně nahraditelná jinými druhy potravin a to ani po fortifikaci deficitními živinami.

Imitace mléka a mléčných výrobků jsou obvykle vysoce zpracované potraviny, jejichž výživová hodnota je velmi nestandardní a obsahy živiny (včetně vitamínů a minerálních látek) kolísají v závislosti na uvážení výrobce. Navíc kvalita těchto produktů není nijak regulována legislativou, a tak jsou rozdíly mezi jednotlivými imitacemi z pohledu výživy až propastné. Například obsah bílkovin se ve většině imitací pohybuje do 0,5 %, přičemž mléko obsahuje 3,3 % bílkovin.

Evropské iniciativy „Mléko do škol“ a „Ovoce a zelenina do škol“ vznikly mimo jiné z povědomí toho, že společenské organizace by měly podporovat vyvážený přístup výživy k potřebám dětí. Mléko a mléčné výrobky představují komplexní výživovou matici, a proto do správné výživy člověka jednoznačně patří. I přesto, že potraviny rostlinného původu do výživy patří také, nemohou však mléko či mléčné výrobky plnohodnotně nahradit.

Rádi bychom tímto dopisem upozornili na skutečnost, že aktivity společnosti ProVeg International směřují k vytlačování přirozeného způsobu výživy z jídelníčku našich dětí. Společnost ProVeg rovněž ve své argumentaci používá nepravdivé a zkreslené informace, které cílí na emoce čtenářů, aniž by byly tyto skutečnosti podloženy fakty. Zároveň se snaží vyvolat dojem záměnnosti mléka a jeho imitací používáním nesprávné, legislativou EU zakázané terminologie. Chceme-li, aby naše děti dostávaly kvalitní složky výživy, která dostatečně zajišťuje jejich růst a vývoj a která posiluje a udržuje jejich zdraví až do dospělosti, musíme k uvedenému vznést zásadní protest.

Vzhledem k výše uvedenému Vás žádáme:

- 1) o odmítnutí závěrů petice ProVeg Česko a aktivity ProVeg International, protože je založena na lživé argumentaci. Dotazovaní byli uvedeni v omyl nesprávnými informacemi o skutečných vlastnostech a environmentálních dopadech mléka a jeho imitací.
- 2) o zachování školních programů „mléko do škol“ tak, jak jsou dosud koncipovány.
- 3) o zachování terminologie v oblasti mléčných výrobků (např. pojmy „mléko“, „sýr“, „jogurt“ apod.). Tyto chráněné názvy by měly zůstat vyhrazenými pouze pro potraviny živočišného původu, jak stanovuje současná EU legislativa. Dále vás žádáme, abyste v rámci svých kompetencí podpořil důsledné vymáhání této legislativy příslušnými dozorovými orgány, a to nejen v přímém označování potravin, ale i v související komunikaci, včetně mediálních výstupů neziskových organizací.

Se stejnou žádostí se obrátíme i na orgány Evropské unie a příslušné organizace v rámci Evropské unie.

Děkuji za spolupráci

Vážený pan
Ing. Zdeněk Nekula
Ministr zemědělství
Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17
110 00 Praha 1

Na vědomí:

Ing. Jindřich Fialka
náměstek pro řízení Sekce potravinářství

Ing. Pavel Sekáč, Ph.D.
náměstek pro řízení Sekce pro fondy EU

Ing. Martin Štěpánek
ředitel Odboru potravinářského

Ing. Jitka Götzová
ředitelka Odboru bezpečnosti potravin